

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 2.

A politika kulisszái mögül.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Megírtam annak idején, hogy Deák Ferencz egykori kerületét, a belvárosit, néhány ottani korifeus Széll Kálmánnak szánta. Podmaniczky Frigyesét pedig a VII-ik kerületben akarták fölléptetni, a hol bukása, Morzsányival szemben, több mint bizonyos volt volna. A helyzet tegnap óta megváltozott. A belvárosi szabadelvű demokrata-párt tegnap puchott készített elő, amely fényesen bevált.

A belvárosi szabadelvű körből kivált belvárosi szabadelvű demokrata-párt kezdeményezésére a főváros társadalmának színe-java a mult hónapban az inségesek javára ugynevezett kenyérbált rendezett. Ezen a bálon hozták össze Széll Kálmánt Wekerle Sándorral, a ki a leginkább Bánffy híveiből összetoborzott belvárosi szabadelvű demokrata-körnek áll tavaly óta az élén. A bál lezajlott és a belvárosi demokraták tegnap este azért jöttek össze, hogy sikerét megünnepeljék. Persze meghívták a bankettre Széll Kálmánt, a bál egyik fővédőjét is, akit a lakomára két miniszter is elkísért.

A csapda sikerült.

Széll Kálmán, a IV-ik kerület mandátumának várományosa megjelent és most megindulhatott a tüntetés — *Podmaniczky mellett*. Fölállt Ágoston József, a kör egyik alelnöke és nagy hangon szavalta:

Kötelességet teljesítek, amikor most, jóval a választások előtt kijelentem, hogy ennek a kerületnek képviselője nem lehet senki más, mint báró Podmaniczky Frigyes.

A klakörök erre az előre betanult vas-tapsot alkalmazták. A tüntetés orkán-szerű zajt csapott. És Széll Kálmán arczán keserű mosoly czikázott keresztül.

Szétfoslott sokak reménye — a bál után.

Mert minden farsangnak megvan a maga böjtje.

És sok szarkazmu* volt Széll rákövetkező dikciójának végén: »Üritem poharamat a választó polgárokra és kívánom nekik a diadalt tiszta szívből.«

* * *

Még egy másik pikantéria is van a dologban. Podmaniczky a demokratáknak ellenlábás belvárosi szabadelvű pártnak az elnöke és a demokraták mégis őt jelölték. Ennek oka a Széll-teremtette paktumos rendszerben keresendő. A szabadelvűek egyszer már paktáltak a Belvárosban a hatalmas Sas-körrel és a mostani belvárosi demokraták ennek hasznát abban érezték, hogy kimaradtak a város kormányzásából. Széll Kálmán par excellence a Sas-kör képviselőjelöltje. Ezt a kört, hogy hatalmát megtörje, *Hellai* Ferencz egyszer azzal fenyegette meg, hogy a belvárost az V-ik és VIII-ik kerületbe Beleolvasztatja. És ez komoly dolog. Ennek elejét venni leginkább azzal lehet, ha az ez irányban határozó tényezőt, a belügy-

miniszttert, a kerületbe hozzák. Ez az oka a Sasok Széllhez való ragaszkodásának. A demokraták, amikor az ellenlábás szabadelvű-kör elnökét, Podmaniczkyt jelölik, megakadályozzák, hogy a szabadelvűek a Sasokkal paktáljanak.

* * *

Az estnek tragikumába humoros jelene-tek is szövődtek bele. A kormányelnök nyomán megjelent a két félhivatalos könyomatos két szerkesztője is két-két gyorsíróval fölfegyverkezten.

Sturm, a Bud. Tud. szerkesztője, a mint meglátta hivatalos konkurensét, *Radót*, nagy örömmel nyomban hazaküldte gyorsírót. Küzködtek Radó. De Radó, amint meglátta ott *Sturmot*, szintén ezt gondolta magába és szintén hazaküldte gyorsírót. A társaság vacsorához ült. Elhangzott Széll beszéde. A kormányelnök nyomban magához hívatta *Sturmot*.

— A beszédemet szétküldés előtt revidálni akarom! — szölt hozzá Széll Kálmán.

— Nem én, hanem Radó iratta, kegyelmes uram — válaszolt *Sturm*.

És most Radót hívatta a miniszterelnök.

— Tudtommal *Sturm* írta a beszédet, Exczellenziás uram — felelt Radó. Én abban a hitben, hogy *Sturm* itt van, hazaküldöttem a stenografusomat.

— Én ugyanezt cselekedtem, látva Radót — felelt *Sturm* és hozzátette:

— Egyébként, kegyelmes uram, lát-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Irjak-e ne irjak . . .

Irjak-e ne irjak, én édes szerelmem,
 Életem mind küzdőbb, ridegebb sorsáról?
 Irjak-e ne irjak? vívódik a lelkem;
 Panasználna szívem s fél minden szavától.
 Itt ülök merengve, csendes kis szobámba
 Töletek oly távol, töletek oly messze;
 Csöndes kis szobámat csak az emlék járja,
 Felriadok mégis a legkissebb neszre!

Irjak-e ne irjak? Sohse emlékeztem
 Hitvesi szavadra annyiszor, oly mélyen . . .
 Mintha csak érezném, hogy az, a mit tettem
 Vádolón lüktetne dobogó szívemben.
 Én csak álmodoztam, vágyakozva, égve:
 Ha a hír, dicsőség, szárnyaira venne;
 De te, messze nézve beláttál az éjbe,
 Mely reám csak küzdés, kín, gyötrelme lenne.

Eszembe jut minden . . . Lidércz fényű álmom,
 Mely kicsalt, kivont egy nagy domb tetejére . . .
 Két utat mutatva: jobbra gazdagságom,
 Balra: hír, dicsőség s küzdelemnek éjel

S én, mint a kába, eldobtam a kincset
 Szaladva, rohanva, a dicsőséget űzve,
 Pedig hitves ajkad akkor is megintett;
 De én csak célt látva, rohantam előre.

Eszembe jut minden . . . családi kis fészünk,
 Zöld ráccsal kerített földi királyságunk,
 Hol a boldogságról nem kellett mesélnünk,
 Mert a szegénység is boldogság volt nálunk.
 Virágos kertünknek százszínű virága,
 Ültetett fáinknak izletes gyümölcse,
 Gyermekünk édes, öröm sikoltása,
 Hogy ha le-le hullott egy-egy szem a földre.

Eszembe jut minden . . . a kik nekünk hagyták,
 Kik e földi létől megváltva pihennek,
 A kik még az éjt is a nappalhoz adták,
 Csak minket ne lásson senki elveszettnek.
 Minden hogy elpusztult . . . idegen kéz bírja,
 Mig mi csak bolyongunk, mint a sorsüzöttek.
 Oh ha ezt ők tudnák, szellemük is sirna,
 S nem kívánnák látni soha ezt a földet!

Eszembe jut minden . . . hogy így távol élünk
 S nélkülözzük egymás csókjait, szerelmét,
 Mégis a nagy égtől egyebet nem kérünk,
 Csak két magzatinkra áldást terjesszen szét.

Áldást, mint a földnek esőt, mely táplálja,
 Hogy az elvetett mag dús kalással érjen,
 Ugy szívünknek is csak az lett minden vágya,
 Hogy miként mi küzdést, egyikök se érjen!

Eszembe jut minden . . . hitvesi szerelmed,
 Mely nyugodtan tűri mindég ezt a sorsot,
 Ha a dicsőség ér, velem örül lelked,
 S ha tövist dobnak rám, te azt is megosztod.
 Velem örül lelked, velem örül szived,
 S miként az erdőnek bívós csalóánya
 Elringatod dallal azt a két kis szívet,
 Mely mind a kettőnknek ragyogó bálvány!

Irjak-e ne irjak?! Nem vívodom többé!
 Tudd meg édes, tudd meg azt, a mit én érzek.
 Hírnév és dicsőség nem válhatik röggé
 Ugy is nektek élek, mikor értök égek!
 Közel a jövőd! Ne csüggedjünk! várjunk!
 Négyen leszünk ismét melegebb szobába
 S míg borostyán lombját híven körül álljuk:
 Imádság lesz szívünk minden dobogása.

Tompai Kálmán.

Uj üzlet!

Ugy helybeli, valamint vidéki na-
 gyobb megrendeléseknél külön
 kedvezmény.

Van szerencsém mély tisztelettel tudatni, hogy *Olaszi, Fő-
 utca (Orsolya szüzek zárdájával szemben)*

Fűszer- és csemege-üzletet

nyitottam, melyben rendkívüli olcsó árak mellett pontos kiszolgálást
 ajánlván, egy próba bevásárlást kér

Czillér Vincze,

Nagyvárad,

Olaszi, Fő-utca.

hatja, hogy két dudás nem fér össze egy csárdában.

És így történt, hogy Széll beszéde ezuttal nem félhivatalos kiadásban és revüdiálatlanul került a publikum elé.

Széll nem a legjobb hangulatban hagyta el a termet és künn még az a malheur is megtörtént vele, hogy egy természetes télikabátot adtak rá.

Széll elveszett a nagy kabátban és ijedten fölkiáltott:

— Mit jelent ez? Én soványodtam meg, vagy a kabát bővült-e?

Ekkor sült ki, hogy a kabát Wekerleé volt.

Valaki megjegyezte:

— Sebaj kegyelmes uram! Olyan ez, mint az egyszeri ködmön, aki magára veszi, az a bíró.

A kis alamuszi.

Ily czimmem tegnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy állítólag Szunyogh Szabolcs agrárius programmal képviselőjelöltnek fog fellépni. Ezt így írta meg egyik budapesti lap is. Most arról értesülünk, hogy az illető új agrárius jelölt nem Szunyogh Szabolcs, hanem Szunyogh Zoltán. No hát, azt hisszük, lényegben nem nagy különbség.

Az osztrák helyzet.

Bécsi tudósítónk jelenti: Politikai körökben erősen biznak abban, hogy azok a békeltesési kísérletek, amelyek a kormány s a pártok közt folynak, továbbá azok a tanácskozmányok, amelyek a helyzet tisztázása s az ellentétek kiegyenlítése céljából a kormány tagjai a csehek vezérbereivel tartanak, eredményre fognak vezetni.

A Politik mai száma a következő megjegyzést fűzi a kormánynak s a csehek pártjának tanácskozásairól közölt tudósításához:

»Végre-valahára belátta a kormány, hogy a cseh képviselők is fontos dolognak tartják a legstürögösebb állami szükségletek fedezését és

ezért jónak látja direkt és indirekt úton egyezségre lépni velök. Már a következő hét elején elvállik, hogy a csehek frakcióinak nyakassága állandóan zavarni fogja-e a Reichsrath munkásságát. Ha a kormány hajlandó lesz engedelményeket adni, elejét veszi a parlamenti botrányoknak.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 2.

A Láz áttér a honvédelmi tárca általános tárgyalására.

A beteg Fejérváry honvédelmi minisztert a kormányelnök képviseli, a felvilágosításokat Gromon Dezső honvédelmi államtitkár adja meg.

Előadó: Szerb György.

Elnök: Tallián Béla 10 órakor nyitja meg az ülést.

Az interpellációs könyvbe Rakovszky István az »Adria« tengerhajózási részvénytársaság subventiója ügyében ír.

Tüzérséget a honvédeknek.

Thaly Kálmán: Teljesen meghajlik Fejérváry miniszter személye előtt, de elveik között ég és föld van.

A függetlenségi párt semmi körülmények között sem állhat el attól a követelményektől, hogy állítsák fel az önálló hadsereget. — Minden önálló nemzetnek van önálló saját nemzeti hadserege, csak a magyarnak nincs. — De hiszi, hogy a függetlenségi párt kifogja vinni ezt, s lesz idő, mikor mi is nemzeti hadsereggel dicsekedhetünk.

Már Irányi Dániel követelte, hogy a honvédség tisztán magyar legyen, esküdjön az meg a magyar alkotmányra. — Ma megesketik az, hogy maga a honvédség is a nemzettel szemben foglal helyet. A honvédség nemzeti jellegének megadásával, kapcsolatban nem mulaszthatja, hogy a legerélyesebben ne követelje a honvéd tüzérség felállítását. Ez oly kívánság, mely az egész nemzet óhajával találkozik. S szóló nem hiszi, hogy a kormány kivonná magát ez aiól.

Egy sérelmet hoz fel, ugyanis a múlt évben a honvédség vezérkarának kiegészítését a

közöshadsereg létszámából eszközöltek, továbbá az erről szóló kinevezési királyi leiratot a közöshadügyminiszter ellenjegyezte. — Nyílt kérdést intéz a miniszterelnökhöz: hogy miért történt ez úgy? s erre nézve a jövőre gondoskodják orvoslásról. — Már több ízben felhozták itt a házban, hogy a közöshadsereg tisztái nem türik meg a magyar szót, s mit láttunk a minap is; jött egy magyar közös huszárezredhez magas helyről egy szelid nyomás, mely meghagyja a tiszteknek, hogy nyilvános helyen tartózkodjanak a beszédnél. — Sőt a magyar közöshadseregek étkezőiben és casinóiban még magyar lap sincs. — No de ezzel szemben látott már szóló egy rendeletet a közös hadügyminiszter részéről a hol a magyar szónak is helyt ad. — Ez örvendetestünemény. De ezzel szemben szomorú a honvédség helyzete. Gróf Andrássy Gyula, ki megalkotta a honvédséget, annak tisztikarára a magyar nemzeti állameszmék terjesztését is bizta. — Azért igyekezett a nemzetiségi vidékekre honvédséget elhelyezni. Ma sajnálattal tapasztalja, hogy a honvédtisztek németül beszélnek.

Kérdi, hogy a méneskart miért nem helyezik a honvédség kebelében? Miként látja nemzeti szempontból jónak azt a miniszter, hogy a magyar honvédség méneseit német méneskar szolgáltassa?

Az előmenetel nagyon rossz a honvédségnél és az is nyelvhez van kötve, mert a ki németül nem tud, a századosi rangnál tovább nem viszi.

A hadapród iskolában a növendékeket a der, die, das-sal nyagatják, a helyett, hogy a magyar történelemre, közjogra oktassák. — Minek mennek a növendékekkel tanulmányutra Bécsbe, Brünne, Krakóba? vajjon Magyarországon nincs elég szép csatatér tanulmányozásra? Vannak a miniszternek kedvenc szállítói, s kényszerítik az ezredeket, hogy ettől a szállítótól szerezzék be szükségleteiket. — Ez így nagyon rosszul van.

Egy fontos tárgya van még a hadseregnek, mely gyors és erős reformokra szorul, s ez a katonai büntető törvénykönyv. Nagyon régen vajudik az, foglalkozott már a delegáció is ezzel az ügygel, a miniszter is oda nyilatkozott, hogy várja a katonai körök ezirányú javaslatait. — Ezt sürgeti, s erre nézve elvárja államtitkár nyilatkozatát. — Osszefoglalja elmondottait s kiemeli, hogy követeli a nemzeti hadsereget a honvéd tüzérséget, s a mig ez meg nem lesz, sem ő, sem pártja a költségvetést el nem fogadja. (Elénk helyeslés balföld.)

Tóth János függetlenségi szónok volt a második felszólaló. Nem fog, ugymond, részle-

Hópelyhek.

Írta: Deér.

Kendy Jolán ott ült az ablaknál. Kezében valami könyv feküdt, — de nem olvasott. Tekintetét révedezve hordozta körül, s egész valóján meglátszott, hogy szívét, lelkét fogva tartja valami. Talán valami édes ábránd? Vagy valami leányos, rózsás álom?

Ki láthat egy fiatal leány szűzies lelkébe?

Kendy Jolán csak nézte az előtte elterülő fehér, havas világot. És a mig nézte az aláhulló, csillogó fehér hópelyheket, — a mik kavargva, meg-meg csillanva szállingóztak alá s aztán összeolvadtak egy nagy, színes fehérséggé, úgy érezte, hogy az ő lelkét is megszállja valami határozatlan vágyakozás, — valami édes, vágyakozó sejtelen. — Álmodott színes, fehér világról, — melyet ragyogó fényességgel von be az igaz szerelem boldogsága, — csakugy mint azok a fehér, csillogó hópelyhek azt a göröngyös földet, a lombjavesztett, virágtalan fákat.

Aztán meg más gondolatok szálltak meg a lelkét. Valami olyasfélét gondolt, — hogy nem lesz-e az ő sorsa, az ő boldogsága is olyan, mint azok a fehér, fényes hópelyhek? Csillogás, ragyogás, fehérség — ideig óráig, — s aztán sár, piszok — lics-poccs.

És a mikor ezt gondolta, hűltotta, hogy valaki lassan kinyitja szájának ajtaját; s mikor odapillantott, akkor fölugrott, arcát rózsapirosra festette az öröm, a meglepetés.

— Hozta Isten, Tibor, — milyen meglepetés, milyen öröm! — szólta a leány az előtte álló férfhoz, kinek deli termetét előnyösen emelte ki a hozzá feszülő huszárkapitányi egyenruha.

A férfi kezét nyujtotta a leánynak s valami szívhez szóló, behizelgő hangon szólta a leányhoz.

— Hát igazán örül Jolán, hogy engem itt láthat?

— Hogyne örülnék, szólta a leány, hisz kegyedet mindig szerettem.

A férfi elmosolyodott ezen őszinte szavakra s ez a mosoly a leány arczába kergette a vért, lassan kivonta kezét a férfi kezéből s most már lesütötte eszemit.

Eszébe jutott, hogy ő már nem az a régi kisleány többé, ki kaczagva hancurozott Tiborral, ki akkor fiatal hadnagyocská volt s örömet eljátszogatott a kis Jolánal.

Régen volt ez már. Azóta a kisleányból nagykisasszony lett, — a fiatal gyerekemberből pedig meglett férfi.

Talán mindakettőnek az a régi, bizalmas viszony jutott eszébe, mert egyszerre hideg, feszes, komoly lett köztük a társalgás.

Jolán leült s helyet mutatott a férfinak s úgy beszéltek egymáshoz udvarias, ki-mért modorban.

— De hát mondja csak, — kapitány ur, — minek köszönhetjük ezt a váratlan szerencsét?

— Hát semminek, — szólta Zsámbokréthy Tibor; — mert az ugyan nem lehet valami

nagy szerencse, ha egy léha tiszt egyszerre csak beállit, hogy egy pár napig ostoba, üres fecsegésével agyon untassa a ház bájos kis-asszonyát.

— Ugyan ne szerénykedjék, szólta Jolán. Kegyed nagyon jól tudja, hogy mindig szívesen látott vendégünk. Elég nem szép volt kegyedtől, hogy már oly hosszú idő óta nem is mutatta magát; mintha csak szándékkal került volna bennünket.

— Dehogy kerültem én kegyeteket, szólta a férfi. De ugy el voltam foglalva, annyifelé hánytak, vetettek az utóbbi pár évben, hogy még csak rá gondolni sem értem rá a szabadságra. Most aztán ide kerültem a fővárosba. Első dolgom volt, hogy szabadságot kérjek s leránduljak ide kegyetekhez. Nekem ugy sincs senkim, kihez valami őszinte, rokoni kötelék fűzne, — csak kegyetek. Nagyon sok, kellemes emlék fűz engem kegyetekhez, — s mondhatom, hogy nagy örömmel jöttem ide. És most itt vagyok. Hogy meddig maradok, — nem tudom? Tán még meg nem unnak?

— Akkor ugyan sokáig itt marad, szólta mosolygva a leány. Aztán felkelt, kezét nyujtotta a férfinak.

— Megbocsát, de anyámhoz kell mennem. Kegyed meg keresse fel atyámat, ki, hiszem, — már visszatért a városból.

A leány elment. A férfi még jó ideig állt helyén s hosszan nézett a leány után.

— Hm! — ki hitte volna, hogy abból a kis pajkos gilicéből, ilyen enni való galamb lesz. Hát ha még hozzávesszük azt a kétezer

tekbe terjeszkedni, csak általánosságban fogja megindokolni a maga és pártja álláspontját. Nem szorítkozik tisztán arra, hogy a honvédség nemzeti legyen, de követeli, hogy az egész hadsereg, mint amelyre alkotmányos állam támaszkodik, át legyen hatva a magyar állam eszméjétől, szeresse, hogy egykoron megtudja védeni ezt a hazát. Annyi költséggel járulunk hozzá a véderőhöz s sokszor azt kell tapasztalunk, hogy ellenségeket nevelünk a magunk drága pénzén.

A részletek alkalmával még fel fog szólni e tárczában. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés balfelől).

Szöll Kálmán Ugron Gábor interpellációjára kijelenti, hogy a kérdésben közjogi sérelem nincs, mert a királyi kézirat nemcsak a külügyminiszter, de az ő kezén is keresztül megy.

Ugron Gábor replikája és Szöll Kálmán duplikája után a ház a választ tudomásul veszi.

Rakovszky az Adria szubvenciója tárgyában interpellál. A vállalat azért kap 1 millió forint szubvenciót és azért adómentes, mert **Tisza István, Matlekovics és Rosenberg**, az igazgatóság tagjai.

Lukács felelt az interpellációra s kijelenti, hogy a vállalat igenis szubvenciót élvez és adómentes, mert az adókievítő bizottság ezt így helyesnek találta.

Tisza István személyes kérdésben kér szót. **Rakovszky** helytelenül keverte őt a vitába (ellentmondás) ugyszintén a tagokat is, mert ők 800—1000 forint jövedelmet élveznek (közbeiktások: ez is sok!) **Rakovszky** ok nélkül gyanúsít s kijelenti, hogy munkán gyűjtött vagyona nincs, csak munkán gyűjtött jövedelme (derültség) és ő erre büszke. (Megújuló derültség). A rágalom és a gyanúsítás visszahull a gyanúsító fejére.

Rakovszky erre azt feleli, hogy perfid megbosszulja magát.

Tisza István erre azt tartja: Kleine fische wind gute fische. (Magyarul, magyarul! Nem tud más nyelven? közbeiktások és élénk derültség.)

A választ tudomásul veszik.

Ugron Gábor interpellációja a rendjelek ügyében.

Tekintve, hogy az 1848. III-ik törvény-cikk 75. §-ának rendelete szerint az érmek, rendek adása a magyar királyi fejedelmi joga, melynek gyakorlatát általában a 3. §. és különösen a 21. §. rendezvén, a mi-

niszteri ellenjegyzést megrendeli; tekintve, hogy a rendek osztása nem más, mint egyes esetekben való alkalmazása a rend szabályainak s midőn e konkrét alkalmazás a miniszteri felelősség alá helyeztetett, akkor nem vonható el azon rend szabályainak tartalma, a mi értelmet és jelentőséget kíván adni a kitüntetésnek: tekintve, hogy külön álló és természetű fejedelmi jog, a magyar királyi fejedelmi joga az osztrák császár fejedelmi jogától, a mi, ha ugyanazon személy gyakorolja is, mint az osztrák fejedelmi jogot, természete és törvényi külön rendje szerint megkülönböztetve gyakorolható és két jogot sem összefoglalni, sem összeolvasztani nem szabad.

Tekintve, hogy ő Felségének a Lipót- és Ferencz József-rend újabb fokozatai tárgyában február 1-én kelt összrendellete vagy határozata miniszteri ellenjegyzés nélkül jelent meg:

tekintve, hogy ezen kézirat a közös külügyminiszterhez van intézve azon meghagyással, hogy a két miniszterelnököt másolatban értesítse, tehát közös ügy színében tűnik fel:

Kérem a miniszterelnök urat: A Lipót- és Ferencz József-rend osztrák császári, avagy magyar királyi rendet képeznek-e?

Ha osztrák rendet képeznek, miért kezeltetett ezen ügy, mint magyar hivatalos ügy?

Ha ezen rendek magyar királyi rendek, akkor miért nem tétetik elég az 1848-ik III. t.-cz. 21. §-ának, mely rendel, hogy a 7-ik §-ban »egyenest ő Felségének fenntartott tárgyakat« a személye körül rendelt miniszter személyzete fogja kezelni?

Akár magyar, akár osztrák rend a Lipót- és Ferencz József-rend, mi joga és alapon kap királyi határozatot, vagy rendelést s mi joga intézkedik a közös külügyminiszter, mikor az nem közös ügy?

Mit szándékozik tenni, hogy ezen Magyarország közjogát sértő eljárás megszűnjék és törvényes módon orvosoltassék?

XIII. Leó pápa kiadatlan levelei.

(P. N.) Annak a tiszteletreméltó aggasztánnak, akit e hónapban múlt 23 éve, hogy a katolikus világ látható fejeként tisztelt s aki ma töltötte be életének 91-ik esztendejét, ifjúkori leveleiből 160 darabot hozott nyilvános-

ságra Boyer d'Agen fényes kiadása diszmvében, melynek czime: »La Prelature de Leon XIII. Paris 1900.« A levelezések, melyek majdnem kizárólag testvéreihez, nagybátyjához s néhány kartársához intézvék, az 1838-tól 1845-ig terjedő időt foglalják magukban, tehát beneventi küldetéséről a perugiai püspökség s XIII. Leó küzdelmes éveire vetnek világot, melyek alatt öntudatlanul alakul ki nagy rendeltetéséhez való hivatása. Nagyérdekű adatokat szolgáltatnak ezek a levelek Pecci Joachimnak legszűkebb családjá tagjaihoz való viszonyaira nézve is.

Pályájának majdnem kezdetén, beneventi tartózkodása alatt Pecci súlyos tifuszbetegségen ment keresztül. Peuccio (József) testvére a jezsuita-rend tagja, a legnagyobb aggodalmak közt sietett betegágyához. A halál szélén találta. A család carpinetoi levéltára ma is őrizi még a végrendeletet, melyet a jelenlegi pápa akkor csinált. Szerencsére nem volt rá semmi szükség. De felgyógyulása nagy áldozatokba került. Csupán a híres nápolyi udvari orvosnak, Visepersnek két látogatásáért 213 aranyat kellett fizetni, azonkívül 50 arannyal honoráltak két más beneventi orvost, nem is számítva a gyógyszereket. Ennek dacára csak csoda és hideg fürdő által menekült Pecci Joachim a haláltól.

A legrosszabb időben jött ez a betegség, új állásának kezdetbeli nehézségei közt, melyeket fokozott az, hogy hivatalbeli elődje, Orfei jótalanul magával vitte 22 napi előre fölvetett fizetését. S bizony, Szent Péter leendő utóda, saját kifejezése szerint, kénytelen lett volna »hasát vakarni« (gratorsi la poncia), ha maga a betegség nem szorította volna amugy is a koplalásra s ha János fivére nem előlegezte volna »Nino«-jának saját zsebéből az orvosi kezelés költségei egy részét.

Hanem a súlyos betegség alkalmul szolgált a közszeretet oly megnyilatkozására, mely örökké fölemelő emléke marad XIII. Leó életének. Rómában, hol már halálhíre elterjedt széles körökben a legnagyobb részvétellel kísérték a betegség lefolyását, szülőhelyén Carpinetóban pedig a levelet hozó küldöncz zacskóját

holdat, a mi a háta mögött áll, — akkor csak ugyan imádandó kis leány. Hát most csak huzárosan.

Az a leány meg pirulva, nevetve mesélte anyjának, hogy milyen nagy, szép ember lett az ő hajdani »játzópajtásából.« Szinte fél ránézni arra a komoly, férfias arcra s szinte remegni kezd, mikor azok a nagy dióbarna szemek belemélyednek az ő nagy, beszédes kék szeméibe.

De azt már nem mondta meg anyjának, hogy mint fogja el valami édes; rejtelmes boldogság egész valóját, mikor az a férfi ott áll mellette s beszél azon a szívhez szóló, dallamos hangon.

Három hétig volt Zsámbokrétly a Kendy familia vendége.

Ellőtte való este, mielőtt elment, újra ketten voltak Jolánnal. A férfi beszélt.

— Igen Jolán, én szeretem kegyedet becsületes férfi módjára. — Az a szeretet, mi engem kegyedhez fűzött akkor, mikor még segítettem tarka szárnyu pillangót kergetni és segitetem összebogozni a legényvirágot, — az a szeretet most erős szerelemmé élelődött. Kegyedől függ most — Jolán, hogy ez a szerelem boldogságom, vagy boldogtalanságom forrása legyen.

— Szóljon hát Jolán, — remélhetem-e, hogy kegyed viszonzni fogja szerelmemet?

A leány arcán tüzrózsák fakadtak s tekintetében, azokban a nagy kék szemekben ott ült lelkének egész szerelme, boldogsága. Szere-

tett volna odaborulni a férfi széles mellére, s ott sugni meg neki azt az egy szót, a mitől, — mint ő hitte, — mindkettőjük boldogsága függ. De visszatartotta valami. Talán eszébe jutott a hópelyhek sorsa. A csillogás, a fény, a ragyogás — aztánja sár, piszok, szenny.

— Szóljon Jolán! — mondta a férfi. Kationa vagyok, ki megszokta szembenézni a halállal. Nem félek attól, a mit mondani fog, — de akarom tudni sorsomat.

— Jolán, tudnád-e engem szeretni?

És megfogta azt a kicsi, fehér kezét a leánynak s lassan odavonta magához. Akkor aztán a leány is elusogta azt az egy szót, — a mi mosolyt varázsolt a férfi arczára.

— Szeretlek, — susogta a leány s engedte, hogy a férfi végigcsokolja aranyárga haját, meg azt a rózsapiros arczát.

Nem is vette észre, mint hull alá ott künn a tiszta, fehér hó s mint lesz belőle mocsok, sár a járókelő emberek lábai alatt.

Kendy Jolán eljegyzésére készül. Egyedül van szobájában. Lelkét édes boldogság, sejtelmes vágyakozás tartja fogva.

Csak akkor riad föl, mikor a szomszédos szobából egy-egy hangosabb szó áthallatszik hozzá. Vőlegénye, Zsámbokrétly Tibor van ott egy tiszt barátjával, kit magával hozott eljegyzésükre.

— No ez igazán meglepett bennünket, — Tibor, — szólta a vőlegény barátja, — hogy ily egyszerre megkívántad a házasság életet, s

hozzá még egy ilyen kis falusi libát választottál, ki tán még egy lépést sem tud tenni ama salonok parkettjén, — hol te mindig az ünnepeket, mindenkitől irigyelt Don Juan voltál.

Halk nevetés hallatszott át e szavakra Jolán szobájába s aztán valami cynikus, bántó hang.

— Hja barátom, ez már így van. Okos ember akkor nyújtja ki a kezét szerencséje után, a mikor az önkényt kínálkozik. — Én megszoktam márt eddigi életemet. Gavallér ember voltam mindig, s nehezemre esnék, ha most kellene új élethez szoknom. Pedig kellene. Mert örökségemnek nyakára hágtam, fizetésemből meg nem tellik mindenre. Hitelezőim is mind gyakrabban szerencsésítetnek látogatásaikkal. Ez tehát így nem tarthat. Tennem kellett valamit. Ez a kis fruska meg magától pottyant az ölembe a maga kétezer holdjával.

— Így már értem, — szólta kaczagva a másik.

Jolán is értette. Sáppadtan, egész testében remegve kelt föl; odament az ablakhoz s forró fejét odaszoritotta a hideg, jégvirágos ablakhoz.

Sokáig állt ott. Csak akkor ijedt föl, mikor valaki megfogta a kezét. Vőlegénye volt.

— Hogyan Jolán, — szólta a férfi, — kegyed itt egyedül, — mikor mi már alig várjuk, hogy közüünk legyen.

A leány kivonta kezét a férfiéből. Még mesolygott is, mikor beszélt.

— Bocsánat, hogy megvárakoztattam kegyeteket. De tudja Isten, olyan bolondos gondola-

széttépte a nép, hogy mielőbb megtudja a be-
tegről családjához érkező híreket.

Mikor aztán lassankint lábbadozni kezdett,
még gyöngeségtől reszkető kezekkel is első fel-
adatának ismeri a jó rokon és testvér, hogy
gyöngéd kedveskedéssel viszonzza családja ér-
deklődését. Nagybátyjának, Pecci Antalnak Ró-
mába, fivérének, Károlynak Carpinetoba bene-
venti édességeket küld, *forronit*, mostaccininek
nevezett mandulatésztát s a cukorral és to-
jással készített Perugiában különösen kedvelt
ugynevezett *ossa di morto*-t, hogy Borghese her-
cegnék Carpinetoban leendő fogadásánál ne
valjanak szégyent. Ezeket a küldeményeket
később is, különösen karácsonykor rendszerint
megismétli.

Rendkívüli érzékenységet tanusítanak Pecci
Joachim levelei minden oly mozzanat iránt,
mely családja ősi nevével, tekintélyével és jö-
vendőjével összefügg. Ez az arisztokratikus gon-
dolkozás könnyen megteveszthet ma is XIII.
Leó érzelmei felől, pedig szó sincs ebben gőg-
ról vagy rideg osztályfelfogásról. Mint beneventi
delegátus ismerte igaz, állásának követelményeit,
s szigorúan őrködött azon, hogy fenntartsa an-
nak díszét. S mivel ez magával hozta, hogy
hintót, lovat tartson s gyalog sohase mutat-
kozzék, megunva a kölesönként fogatokat, in-
kább ki sem lép addig szobájából, habár egész-
ségét kockáztatja is, míg Rómából testvére ut-
ján az Urnapjára rendelt saját lovai meg nem
érkeznek. Egy-két tallér különbségre ne nézz
— írja János testvérenek. — Itt (Beneventben)
nagy luxus van fogatokban. Ez a beneventiek
gyöngéje, s a delegátus fogatában nem szabad,
hogy folt legyen. Mindhiába, az urnapi ünnepen
mégis bérelt fogaton volt kénytelen részt venni,
mivel lovai a kívánt időre nem érkeztek meg,
s mikor megjöttek, kitént, hogy egyik öreg és
himpókos. E miatt aztán szemrehányás s némi
futó meghasonlás is támadt a két testvér
között, amit persze Joachim kedélyes mentege-
tőzése hamar eloszlatozott.

Életmódjának e komoly, de hivalgás nél-
küli pompaszereteten kívül csak a családja
iránt érzett büszkesége árulja el Pecci Joachim-
ban a grófi származását. Neve fentartása iránti

tok kavargtak agyamban. Ezeket az aláhulló
hópelyheket néztem s a mig néztem, úgy el-
gondoltam, hogy minek is kell annak úgy lenni,
hogy ezeknek a hófehér, csillogó pelyheknek
oly rövid ideig tart a csillogásuk, fényük. Elég
egy durva, szöges csizma, hogy elmuljék a fény,
a ragyogás s ne maradjon hátra más mint rag-
adó sár, szenny.

A férfi bámulva hallgatta a leányt. Csak
most vette észre, hogy milyen halavány annak
az arca.

— Ugyan Jolán, — mire való az, hogy
kegyed nekem itt a hópelyhek metamorphosi-
sáról értekezik? Csak hadd csillogjanak azok,
vagy bánom én, — legyen belőlük akár ten-
gernyi sár, — csak kegyed szeressen engem!
Most már újra csillogtak a leány szemei.
De ez már a harag tüze volt, — a hópelyhek
utólsó ragyogása.

— Hát hogy kegyed is megértse a hópely-
hek metamorphosisát, csak annyit mondok
magyarazatul, hogy nem vagyok annyira falusi
liba, sem fruska, — hogy ráadásnak adjam
magam kétezer holdra egy eladósodott huszár-
kapitánynak. Érti most már?

A férfi megértette. Tudta azt is, hogy neki
itt már nincs mit keresni. Szó nélkül távozott.

Jolán meg odaborult a pamlagra és sirt
hozzan, — keservesen. Talán siratta azoknak
a fehér hópelyheknek a sorsát, — mikor oly
rövid ideig tartott a fényük, ragyogásuk, —
fehérségük? . . .

aggodalma készíti arra is, hogy János fivéréét
minden áron megházasodásra bírja, nehogy a
Pecci-család kivesszen, miután másik fivére,
Károly határozottan vonakodott fejét a házasa-
élet rabigájába adni. »Áldozatok fel a családért
valamit személyes boldogságtokból! — írja
1839. január 18-án. Majd ismét később: »Ha
nem akarjátok, hogy a család kihaljjon —
írja Jánoshoz — neked, vagy Carluccionak fe-
leséget kell venni.« Végre mégis Károly az, a
ki megrögzött agglegény léteire elszánja magát
a nagy lépésre. De nincsen benne köszönet,
mert rangján aluli nőt vesz el, aki utoljára
romlását okozza.

Egyébiránt elég vigan folyhattak a bene-
venti napok a fiatal főpapra nézve; különösen
az 1840-iki farsang mulatságai lelkes szavakra
ragadják. Leveleiben megemlékezik egy színész-
troupról, mely sok dicsőséget aratott, míg a hi-
res rögtönző, Rosa Taddei éppen bámulatra
ragadta a beneventieket. Pontosan beszámol az
álarozos bálokról s bankettekről, valamint nem
feledkezett meg arról a három fényes bálról,
melyet beneventi urak által aláírt 400 tallérból
rendeztek Ferragnolis márk palotájában, kivi-
lágos virradtig, bő frissítőkkel, s melyekre kü-
lön Nápolyból hozattak zenészeket 150 tallér-
ért. Csak saját erszényének soványsága keser-
ítette meg olykor napjait, mint amikor a Pacco
bibornok fogadtatására tett kiadások fedezésére
volt kénytelen 50 tallérről fivéréhez fordulni.
Ilyenkor nem fukarkodik a mentegetőzésekkel,
melyek rendszeren akörül forognak, hogy ő a papi
pályára nem hiu dicsőségért, vagy nagyravá-
gyásból lépett, hanem, hogy atyja óhajlásának
eleget tegyen s családja nevére némi fényt
hinszen. Ő nem tékozoló, sőt szerény viszonyok-
hoz mérten él, holott mások sokkal többet
tesznek.

Még meg sem melegedett jóformán helyén
a fiatal egyháznagy, mikor megkezdődtek a
szentszék és a nápolyi királyság közt a tárgya-
lások a beneventi hercegség esetleges kicseré-
lése végett, ami Peccinek is megnyitotta az
utat Perrigióba való kineveztetése révén az
előmenetelre. Leveleinek egyike elárulja, hogy
kineveztetése nem ment éppen minden nehé-
ség nélkül; befolyásos ellenségei akadtak, kik
nem átaláltak ellene áskálódni. De Pecci győzel-
mesen verte vissza az irigység és besugás min-
den vádját. Perugiái időzéséből különben levelei
alig emelnek ki valamely figyelemreméltóbb
momentumot. Karácsonyi megemlékezéséről
most sem mulasztja el testvérét meglepni ren-
des perugiái csemegékkal, a *pignocata* és *ossa
di morto* val, melyek iránt való különös gyön-
gjét láttuk fentebb. De már a következő év-
ben a belgiumi nunciaturára hívta el tászen
atya akarata.

Jellemző Peccire nézve, hogy e fontos dip-
lomáciai állásra való elhivatása idejében még
alig tudott valamit francziául. Csak hajóra szál-
lása pillanatában vett egy franczia grammati-
kát s ott a hajón kezdte meg első leckéit,
melyek folytán később a franczia nyelv diplo-
máciai kezelésében oly finom jártasságra tett
szert.

Ami számító és takarékos természetének új
állásában legtöbb gondot okoz, az a brüsszeli élet
drágasága. Rómába intézett levelei pontos ki-
mutatásait adják háztartási kiadásainak s en-
nek képe legkevésbé sem vigasztaló. Csüg-
gedten vallja be, hogy ott minden kétszerte
oly drága, mint Rómában; csak lakására
8000 frankot ad évenként, cselédtartása 3000
frankba kerül, míg a világítás és fűtés szintén
3000 frankot emészt fel, a lótarítás pedig 1500
frankot. Ebből világosan látja, hogy 2000

franknál kevesebből nem jön ki havonként,
nem is számítva az előzetes kiadásokat, me-
lyek közt három hintó szerepel — egyik gála,
mely 3200 frankba került — s 320 tallér
lovakért. Hát még az élelmi cikkek magas
ára! Egy palack bor — sóhajt fel melankó-
likusan — 35 bajocco, azaz 1.50 frank, mert
belgium tudvalevőleg nem termel bort. A ta-
karmány ugyan nem drágább, mint Olaszor-
szágban; de a bér magasabb. Fa és kőszén
szintén igen drága, pedig Pecci különösen szen-
vedett a hidegtől, mely az 1844/5. esztendőben
teljes kilencz hónapig tartott, úgy hogy szoká-
sos gyomorgyöngeségéhez most még idegroham
is járult, mely miatt Osztdendőben két hónapot
volt kénytelen tölteni és 50 fürdőt venni.

Érthető, hogy ily körülmények között
Pecci nem sok örömet lelte brüsszeli díszes
állásában s epedve vágyott a pillanat után,
mely hazájába visszaszólítandja. Bizalmas val-
lomásai testvéreihez, kiknek emlékül a wa-
terlooi csatátérrel szedett rozsdás golyókat
küld, sejtetik financiai zavarait s egészségi álla-
pota iránti folytonos aggodalmát. Tetézi bosz-
szuságát egy lopás hire, melyet épp
karácsony éjjelén házukban, Antal nagybátyjá-
nál elkövettek s mely alkalommal érthető
izgalommal gondol rá, hogy Tosti bibornoktól
kapott s 120 tallért érő négy aranyérme is
veszélyben foroghatott. Ily kellemetlen emlékek
után nem titkolt örömmel hallotta perugiái
püspökké való kinevezésének küszöbön állását,
mely egyenesen a perugiáiak kifejezett óhajta-
sára történt. Csak nehezen hajtott Fornari
párisi nuncius meghívására is, ki különösnek
találta Peccitől, hogy valaki három évig élhe-
tett Franciaország határán s kétszer utazott
rajta keresztül, anélkül, hogy Párist látta volna.
A brüsszeli nunciust éppen nem izgatták a
világváros idegzsibbasztó látványosságai, s 1846.
huvét előtt elhagyva Brüsszelt, csak tíz napig
időzött Párisban, hogy aztán siessen az ő ked-
velt perugiáihoz. Még életben találta XVI.
Gergelyt, midőn május 22-én Rómába érkezett,
de már a belga király üdvözlő levelét csak IX.
Piusnak adhatta át.

»Pecci monsignore kiváló kegyességű, nagy
tehetségű és sok ismerettel rendelkező főpap«
— így jellemezte őt Fornari párisi nuncius
egy Brüsszelbe küldött levelében, Belgiumba
való kineveztetése idejében, »Talán kissé félénk
jellemű, vagy inkább rendkívüli szerénysége
hasonlít a félénkséghez, de ezt pótolja meg-
fontolt elméje és óvatossága, melyeknél fogva
sohasem fog hamis lépést tenni.« Leveleiből
ítélve azt kell hinnünk, hogy helyesen fogta fel
Lajos Fülöp udvarának pápai követe XIII. Leó
levelének alaptulajdonságát. Ebben ő mitsem
változott azóta, hogy a brüsszeli nunciaturából
Szent Péter székébe ült. V. S.

Az igazságügyi palota menyezete.

Nagyvárának minden időben kijut a
szenzációkból, botrányokból. Elkezdve a László-
malomtól, egész a villamos vasut építéséig és
— az új törvényszéki palota menyezetének
beomlásáig.

Ez a legújabb szenzációnk, mint a többi
is, a fővárosi lapokban eléggé volt tárgyalva,
míg csak a nagy tekintélyű pályázó: *Schiffert*
Miksa nyilatkozata meg nem jelent, félr-vezetve
a közönséget, hogy tulajdonképen nem is tör-
tént semmi más az igazságügyi palotánál, mint
hogy letört egy gerenda.

Ennek ugyan erős czáfolata az, hogy péntek-
ken az államépítészeti hivatal összes szakközvegi

megvizsgálták a törvényszéki palota menyezetét s az összes menyezet gerendákra kimondták, hogy korhadtak, s közveszélyesek, tehát az egész II-ik emelet menyezetét újból kell építeni. A téglaburkolatot sok helyen, a gerendák végeinél, felszedték s konstatálták azok elavult voltát.

Dehát a vállalkozónak annyiban igaza volt, hogy még csak egy gerenda tört le. A többi a karzaton aztán leszedték s mindannyi teljesen el van korhadva, kézzel porrá morzsolható. Aki nagyon kíváncsi, megláthatja a nyugati kis udvar és a hátsó nagyudvar között levő fedett átjáróban. A bűnjel raktár mellett van összehalmozva a sok rozsgerenda, pedig tulajdonképpen a bűnjel raktárban volna a helyük.

Tegnap különben a palota tervezője: Kiss István műegyetemi tanár és Schiffert Miksa építész Nagyváradon időztek s értesülésünk szerint Schiffert Miksa vállalkozó kijelentette, hogy a menyezetet újra építteti a nyár folyamán.

Addig azonban botrányos dolgok vannak a törvényszéki épületben. A II-ik emelet kiürítése folytán két-három birót kellett egy-egy kis szobában elhelyezni; sok helyen 4-5 ember van összezúfolva egy szobába. Megtörtént tegnap, hogy pl. a polgári felebbezési jegyzőnél az ügyvédek, pedig csak néhányan voltak, az előszobában és a folyósón voltak kénytelenek a periratokat áttekinteni. S a költözés még mindig tart.

Ezek az állapotok pedig nemcsak a személyekre kényelmetlenek, hanem károsan hatnak az igazságszolgáltatásra.

*

Tegnap az a hír terjedt el, hogy a törvényszéki palota külső részén több helyen leomlott a falba helyezett gipsz-diszítés.

Utána jártunk a dolognak s láttuk, hogy a József-utcai részen az ablak-boltozatok a gipsz-betétek körül össze vannak repedezve, sőt egy, a 6-ik ablaknál már le is szakadt. A főhomlokzatnál pedig tegnap délután leszakadt egy diszítés, egy éppen ott haladó tisztviselőtől pár lépésnyire.

*

Az nagyon természetes, hogy a vállalkozó védekezik s igyekszik magáról elhárítani a felelősséget.

Eddig a dologban irt cikkeinkben elmondtuk véleményünket a botrányos esetről s mindazt fentartjuk.

A vállalkozó megbízottjának kérésére azonban adjuk a következő nyilatkozatot:

Tegnap napon a miniszterium által delegált bizottság a törvényszéki épület II. emeletének menyezetét beható megvizsgálás alá vette, mely alkalommal jegyzőkönyv vétetett fel a találtokról.

A bizottságnak az az egyhangú véleménye, hogy könnyelműség sem az építő vezetőséget, sem a vállalatot nem terheli.

A csoportgerendázat a beépítés alkalmával egészségesnek látszott (!) és jelenleg a falon nyugvó része mutat korhadtságot, a vasgerendázat közti csoportok azonban annyira épek, hogy az esküdtzéki terem a f. hó 18-án ismét megkezdődő esküdtzéki tárgyaláson akadálytalanul használható lesz. A galériák szintén a közönség rendelkezésére fognak állani.

A korhadás közvetlen oka a falban az építkezés után természetesen beüregedett nedvesség — melynek kiszáradásához évek keltenek — és a fában gyakran előforduló mikroorganizmusok egymásra hatásában keresendők.

E csirák még görccsel sem konstatálhatók, úgy, hogy ily esetek csak a csaposgerenda menyezetek alkalmazásának megszüntetésével kerülhetők el.

A korhadt gerendák kicserélése a nyár folyamán fog eszközöltetni.

A bizottságban részt vettek:
Kiss István műépítész, műegyetemi m. tanár,

Dr. Nagy Ferencz törvényszéki elnök,
Varró Domokos kir. főmérnök,
May Sándor kir. mérnök,
Ponorán Lukács iroda-igazgató
és Schiffert Miksa mérnök, vállalkozó.

Apró gazemberek.

— Csavargó iskolás gyermekek. —

Mikor így március elején a rügyfakasztó tavasz kezdi a fák lombjait szenderegésükből felébreszteni, a gyermeki lélekben szunnyadó nemtelen vágyak is ébredezni kezdenek.

Az egyik csoport pipázáshoz fog, a másik rész a parittyát (gummi puskát) választja, a harmadik rész meg kóborogni indul s ez csinálja mindakettőt és csinál még sok más egyebet is, hát csak azt említem fel, hogy koldul, kártyázik, korcsmába jár, részegen fetreng az utcán s mikor kijózanodik, elindul lopni. És még alig 12 esztendő.

Ősszel szorgalmasan jár az iskolába, hogy kapjon ruhát, csizmát; és kap is; a tanítója ad neki, mert azt gondolja megjavult; mikor megkapta a ruhát vagy csizmát, míg le nem rongyolott róla addig megint csak nem jár az iskolába; mikor aztán fájni kezd megint elmegy, töredelmesen bevallja bűnét, javulást fogad s a tanítója megint megbocsájt neki, mert azt látja, hogy most már csakugyan a jó utra tért, persze mert az iskola jó meleg s a népkonyhán és Gyermekbarátnál meleg ebédet is adnak sőt a Bémer-téren ingyen kenyeret is osztogatnak. (Bizony sok szociálistát hízal magának Nagyvárad azon az ingyen kenyeren!)

No most már kifogyott ebből a jóból is; az iskola melege fölösleges többé; a napsugár is szór már ki is elegendőt alá a földre, az ingyen kenyéradást beszüntették, maholnap becsukják a népkonyhát is, hát már most igazán nem érdemes iskolába járni: a tanító jelenti a gyermek szülőjét igazolatlan mulasztás miatt; a szülő vagy indolens s nem törődik az egész nevelési rendszerrel (csak pálinka légyen) vagy a legtöbb esetben semmit sem tud magzatja csavargásáról s megy a tanítóhoz siránkozó arccal amnesztiát kérni, a tanítók jószívű emberek, igazolják a mulasztást utólagosan; a kis akasztófa-virág pedig szépen markába nevet, hogy ilyen sikerrel kijátszotta szülőjét és tanítóját.

Ilyen kis utcabetyárok jelenleg Bátorin Zsigmond, Kovács Pali, Kiss Gyula, Kovács János, Mózes Jenő és Kis Lajos, az újvárosi községi és róm. kath. iskola növendékei.

Parittyával járnak-kelnek az utcán (a múlt nap lőték be Pável püspök ablakát) czabárkodnak, trágár dolgokat beszélnek, káromkodnak és mótelyezik és csábítják iskolás társaikat is hasonló dolgok elkövetésére.

Kedvencz tanyájuk a lóvásártér, Rhédey-kert és Kispiacz, innen csomagot visznek reggelenként 4-5 krajczárért bevásárló uriaszonyoknak: akiket kérünk, ne adjanak ez által tápot és alkalmat az apró gonosztevőknek gazemberségre.

Mert vakmerők is a kis szemtelen fickók. Az egyiknek pl. az édesapja tehetetlenül fekszik otthon már 3 év óta; szél érte a szegényt, meg se tud mocszanni az ágyán, beteges édesanyja meg 8 gyereknek viseli gondját; a kis gazember először a hittan órától kezdett lemaradozni, most már egyáltalán nem jár iskolába, édes anyja sirva ment a tanítójához s könyörögve kérte, verje meg a

fiát, mert ő nem bír vele, édes apja meg nyomorék.

S mikor a múltkor is korholni kezdte a fiát, — az édes apjának fordult a kis szemtelen pribék s éktelen káromkodásba fakadt ki, azzal végezvén, hogy miért is nem döglik már meg az apja, ha olyan beteg. Ez az arczátlan kis gazember, Bátorin Zsigmond, ki csak 11 éves még; de mint látszik, teljesen megérett az akasztófára.

A tanító nem avatkozik családi dolgokba, mert az iskolában is óvatosnak kell lennie, hogy el ne ítélje a közvélemény, ha ilyen Bátorin Zsigákat becsülettel becsületre nevel; természetes olyan módon, amely legmegfelelőbb, ha más módon nem, hát akkor a nád-pálczával.

A szegény asszony meg sirhat tovább s ki tudja, nem lesz-e kénytelen elnézni, hogy a kis csemete ki dobja édes apját a házból. Ez egy kép a sok közül, van ennél még sötétebb is, vigyázatok gyermekeikre szülnék, nehogy Bátorin Zsigákat neveljete magatoknak, akikkel szemben még a büntető kodex is tehetetlen. Vajjon csakugyan olyan tehetetlen? . . .

B. J.

A váradi főkapitány.

Meg van a rendőrkapitányunk.

E hirt fogja égbe fujni ma reggel a kis pacsirta danája. Azután felkapják az ujságot a verebek s ezt fogják csiripolni mire a nap feljön s a reggeli bevásárlás után már nem lesz olyan adófizető vagy hátralékos polgár hol Grosswardeinnak, hol Nagyváradnak nevezett thatósági jogu városunkban, ki ne értesült volna örvendetes családi eseményükről.

Titokban ment ez a kinevezés. Felhő nem bugta, szelő sem zugta a hirt, de azért szeretnék én olyan embert látni, aki meglepetve volna e kinevezésre s meglepetve ne lett volna ha másként esett volna.

Hiszen tudtuk ezt már, mikor a közgyűlés megválasztotta az új kapitányt, a kinevezés csak formalitás volt, hivatalos pecsét a kész fogalmazványon. Mert igenis nem főjegyzőt választottak a minapában, hanem főkapitányt.

Nem törődöm most személyekkel, de az utóbbi választások és kinevezések mezejéről kénytelen vagyok letépdetni egy pár virágot és csokorba fűzve letenni, kinek-kinek kedves emlék gyanánt.

Megürült a főjegyzői állás. Két emberről lehetett szó, sőt tulajdonképpen csak egyről s ime esett is szó erről az egyről, de nem volt köszönet benne.

Egyik ó-szövetségi alapon szerkesztett lap-társunk azonnal kiadta a jelszót, le a klerikalizmussal, melyet ama jelölt képvisel, mert — pápista.

És mily szépen helyre csuszamlott a két jelölt közti különbség egyszerre.

Egyiknek minden tulajdonsága megvolt, ami erélyes és munkakedvvel bíró tisztviselőnek kell — egyetlen hibája, hogy pápista, a másik ezzel szemben — nem volt katólikus.

És gyönyörűen összetartottak a protestánsok, nem kevés papi befolyás mellett. Meléjük csatlakoztak a zsidók s meg lett a választás.

Utána jött egy kis irnokság vagy számtisztviség, pályázott rá egy régibb tehetséges hivatalnok s egy idegen ember. Meg lett az idegen s elbukott a szerencsétlen másik, ki véletlenül katólikus volt.

Azúán tanítónőt választottak. A protestánsok ismét mint egy test és lélek gyűltek össze — de véletlenül nem sikerült a jó szándékuk s akit már előbb is kétszer biztattak — harmadszor meg lett választva, bár — katolikus volt.

No de lett folytatása.

Megapellálták a választást. Alá írta két protestáns pap, egy protestáns fő államhivatalnok, még öt protestáns, egy görög keleti lelkész, egy izraelita s egy némileg katolikus ur, kit jól megérdemelt nyugalomból zavart fel a nagy eset.

Persze a heccz nem sikerült. De van a dolognak némi pikáns mellék íze. Akinek az érdekében az apelláta történt azon az alapon, mert nem abszolút többséggel győzött az ellenfél, éppen annak édes testvérét teljesen szokatlan és nem megengedhető módon, egyszerűen meghívás által tették be a tanítónői állásba. Akkor persze mind a protestáns, mind ama kath. megnyugtatót ur lelkiismerete szunynyadt csendesen hisz — nem katolikusról volt szó.

Most ime, amit előbb elég hangosan nyilvánítottak, hogy csak helyet akartak csinálni az új főkapitánynak — sikerült. Ki van nevezve. Persze ő sem katolikus, sőt nem is keresztény.

Tessék ehhez hozzá venni a szabadelvű párt hivatalos lapjában megújuló főmedvényeket mindenféle katolikus ügyekkel összefüggő dolgokról, sőt magukról a szentekről és mondja valaki nyugodt lelkiismerettel, hogy itt nincs rendszer a katolikusokkal szemben.

S mivel szolgált erre a katolikus egyház? Talán mert a püspökök ide tették a legtöbb alapítványt, mert egész vagyont adott nem régen is a városnak?

Kérdezhetné bátran, mely jó cselekedetért ütsz engem?

Tessék gondolkodni e jelenségek felett. Tessék meggondolni, hogy ha jelöltekről van szó, zsidó jelölt mellett a zsidóság, protestáns mellett a protestánsok nyíltan, mint ilyenek foglalnak állást. — Ezzel szemben milyen a katolikusok eljárása hasonló esetben?

Mi nem akarunk felekezeti álláspontra helyezkedni ilyen ügyekben, de ha mások így tesznek — öngyilkosság, vagy gyávaság volna meghuzni magunkat.

Tűzze ezeket a virágokat gomblyukába akít illet s legyen büszke reá. P-y.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Márczius 3. A v.-velencei Népkör közgyűlése d. u. 3 órákor.

Márcz. 4. Közigazgatási ülés a vármegyén d. e. 10 órákor.

Márcz. 6. A kath. kör vál. ülése este fél 6 órákor.

Márcz. 7. Városi közigazgatási ülés d. u. 3 órákor.

Márcz. 14. Városi közgyűlés.

Márcz. 10. Bőjti felolvasás a kath. körben d. e. 11 órákor.

17. > > > > > 11 >

24. > > > > > 11 >

Márcz. 20. Megyei ülés d. e. 9 órákor.

Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tűzoltó őrtanyán.

* **Bőjti felolvasások.** A Kath. Kör nagybőjt három egymás után következő vasárnapján bőjti felolvasásokat rendez, melyek műsora most már végleg meg van állapítva. Komoly, irodalmi színvonalon álló, élvezetes felolvasások képezik mindnek a központját, mely köré szavalati, ének- és zeneszámok csoportosulva teszik a matinékat változatosabbá. A végleges műsor már meg van állapítva; a meghívókat a

napokban küldik szét. Mindazokat, kik meghívóra igényt tartanak, de tévedésből nem kapnának, ez uton kéri fel az elnökség, forduljanak meghívóért szerkesztőségünkhöz.

Az egyes matinékat a Kath. Kör dísztermében tartatnak meg s d. e. 11 órákor kezdődnek. Részletes műsorok a következők:

I. Márczius 10-én:

1. Adagió, Mozarttól. Vonós négyes, előadják I. hegedűn *Tomm Béla*, II. hegedűn *Tucsek Ferencz*, gordonkán *Szamazsenka Ernő*, mély hegedűn *Réz Mihály*.

2. A kinszenvedés ereklyéi az örök városban; írta és felolvassa dr. *Vucskics Gyula*.

3. Zongora-trio Webertől, előadják zongorán *Bátly Endre*, gordonkán *Szamazsenka Ernő*, fuvolán *Hranyiczky Károly*.

II. Márczius 17-én:

1. Tenor-ária, Stradellától, énekl *Makay József*.

2. Megfeszített igazságok, írta és felolvassa *Pálffy Béla*.

3. Mater dolorosa, *Beleznay* Antaltól, énekl *Balláné-Csik Irén*, a Szigligeti-színház tagja.

III. Márczius 24-én:

1. Improperium expectavit cor meum, négy szólóira írta dr. *Szemethy Géza*, énekl *ik a róm. kath. tanítónőképezde növendékei*.

2. A legszentebb korona, írta és felolvassa dr. *Némethy Gyula*.

3. Madárfészek a templomban, *Hugó Viktor*tól, szavalja *Balázs, Olga* a Szigligeti-színház tagja.

4. Oh Jézus, Jézus! régi magyar nagybőjti ének, *Beleznay Antal* és *Moyzes Miklós* összhangosítása szerint előadják a róm. kath. tanítónőképezde növendékei.

* **Kinevezés.** Ó Felsége a király dr. *Dorgó Gábor* albirót, a nagyváradí birói kar egyik szorgalmas tagját a kolozsvári kir. ügyészséghez alügyészsé névezte ki.

* **Báró Fejérváry hazaköszönt.** Mozgalmas napra kelt tegnap a Herczlszanatóriumában Fejérváry honvédelmi miniszter. Tegnap hagyta el ugyanis a szanatóriumot, mint teljesen felépült, egészséges ember. Már korán reggel talpon volt és barátságosan elhumorizált környezetével. Háromnegyed tizenkettőkor előadt a kényelmes Landauer-fogat és Fejérváry miniszter dr. *Kallivoda* szanatóriumi orvos, fia, báró Fejérváry Imre és neje, gróf *Kornics* társaságában felhajtott a honvédelmi miniszteriumban lévő lakására.

* **Közigazgatási ülés a megyén.** Biharvármegye közigazgatási szakbizottsága hétfőn márczius hó 4-én délelőtt 10 órákor tartja rendes havi ülését.

* **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** A nagyváradí ügyvédi kamara 1901. évi márczius hó 10-ik napján d. e. 10 órákor, Nagyvárad város tanácstermében közgyűlést tartand, melyen leendő megjelenésre a kamara összes bejegyzett tagjait tisztelettel meghívom. Targysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Az 1900. évi számadások. 3. Az 1901. évi költségvetés. 4. Netáni indítványok, melyek az ügyrend értelmében oly időben adtnak be a titkár urnál, hogy azok közlétehetőek és tárgyalhatók legyenek. Nagyvárad, 1901. február 2. *Hlatky* Endre, ügyvédi kamarai elnök.

* **Esküvők.** Tegnap délután 5 órákor díszes esküvő volt a várad-olasz r. kath. plebánia templomban. *Papolczy* Ferencz rendőr alkaptány vezette oltárhoz bájos aráját *Deák Margit* kisasszonyt. A templom egészen megtelt előkelő közönséggel. Az esketést dr. *Kolozsváry* Béla premontrai rendű áldozár

végezte s szép beszédet intézett az ifjú párhoz. Násznagyok voltak: *Bócz Géza* kir. táblai bíró és *Lázár Márton* kir. alügyész. — Ugyancsak a várad-olasz r. kath. plebánia templomban tegnap délután tartotta esküvőjét *Lakos* Lajos gazdász *Kádár* Máriával, *Kádár* János nagyváradí előkelő kereskedő kedves, szép unokahugával. Az esküvőn nagy számú előkelő közönség volt jelen. *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plebános végezte az esküvőt s meghatóan szép beszédben ecsetelte a házasság szentségét s a házasság Isten és egymás iránti köteleit. A násznagyit tisztelet *Kádár* János kereskedő és *Lakos* Lajos erdész (Ókrösről) teljesítették.

* **Katonai felülvizsgálat.** A kisvárosháza sorozó termében tegnap délelőtt *Latscher* Viktor tábornok és dr. *Beöthy* László főispán előnklete alatt katonai felülvizsgálat volt. Az előállított hadkötelesek nagyrészt katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánították.

* **Gerő Armin — főkapitány.** Az esti órákban vettük a nagy titokban tartott hírt, hogy *Gerő* Armin — mint két nappal ezelőtt megírtuk — ki lett nevezve városi főkapitánynak minden pályázat mellőzésével. A kinevezéshez lapunk más helyén fűzzük megjegyzéseinket. Itt csak annyit teszünk hozzá, hogy *Gross-Wardein* megint híres város lesz: itt, Szent László ősi városában van Magyarországon az első zsidó főkapitány. Ennek a kinevezése is — megható figyelem! — éppen purim napján történt.

A kinevezés szövege a következőképpen hangzik:

Tekintetes

Gerő Armin rendőrkaptány urnak,
Helyben.

Tekintetességedet, a Nagyvárad tjh. joggal felruházott város rendőrkaptányi állására az 1886. évi XXI. t.-cz. 80. §-a alapján, a szabályrendeletileg meghatározott fizetési illetmények élvezete mellett ezennel kinevezem és egyszersmind felhívom, hogy a hivatalos eskü letét-le és új szolgálatának megkezdése céljából, a város polgármesterénél jelentkeztek.

Kelt Nagyvárad, 1901. márcz. hó.

Dr. Beöthy László,
főispán.

* **Atléták hangversenye.** Az atléták hétfői hangversenye előreláthatólag olyan közönséget gyűjt össze a kereskedelmi csarnok nagytermében, a milyen még nem volt e szezonban. Tudvalevő, hogy a mulatságra meghívókat nem bocsátottak ki, de már a legelőkelőbb közönség foglalta le a helyek nagyrésztét. *Fedák* Sári a hangverseny legnagyobb attrakciója, ma már Nagyváradra érkezik. A többi szereplők: *P. Szép* Olga, *Szekely* Anna s *Nyárai* Tóni a legnagyobb kedvvel készülnek az estére, melynek meglepetései is lesznek. Egyet elárulunk: *Szomaházy* István, a kiváló novellista felolvasást fog tartani. A többit pedig majd megláthatja mindenki hétfőn este.

* **Pályázat számtisztí állásra.** A nagyváradí kir. pénzügyigazgatásnál megürült s évi 1000 korona fizetés és 400 korona lakpénzzel javadalmazott számtisztí állásra a pénzügyminiszter pályázatot hirdet. Pályázati határidő két hét.

* **Égő butorgyártelep.** Békés-Csabáról táviratozzák: Az éjjel egy órákor óriási tűz volt Csabán. A *Reisz* és *Porjesz* butorgyártelepe gyuladt ki és a lángok mindent elemésztettek. A kár 100.000 korona. A telep biztosítva volt. A raktár sértetlen maradt. Hogy a gyár biztonsá munkásainak kenyerét, a városban pótműhelyeket állított fel s így az üzemből fennakadás nincs.

* **Schiefner Ede ajándéka.** Schiefner Ede praelatus, a nagyvárad-i káptalan kiváló tagja, bőkezűleg megajándékozta a csorvási katolikus egyházat. A templom új orgonájának felállítására ugyanis *kétezer* koronát küldött.

* **Köszönet a kereszt védőinek.** Azok a hithű keresztény egyetemi polgárok, kik megindították a mozgalmat a szent keresztnek az egyetemen régi jogába való visszahelyezése iránt, hálásnak kívánván lenni azoknak a férfiaknak, kik a keresztért való küzdelmükben őket ország-világ előtt támogatták, aláírásíveket bocsátottak ki következő felirással:

Mi alulírott budapesti kir. tudományegyetemi polgárok, minden politikai párt-felfogástól eltekintve, hálás köszönetünket fejezzük ki *Concha Győző* egyetemi tanár úrnak azért, hogy egyetemünk keresztény jellegére s ebből kifolyólag a kereszt régi jogaihoz való visszahelyezésére nézve, a jogi kar ülésén mint előadó, mélyreható tanulmányával kétségbevonhatatlanul megállapította a kereszt jogát az egyetemen; továbbá *Zichy János* gróf és *Rakovszky István* cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő uraknak azért, hogy a kereszt szent ügyét, illetve egyetemünkön régi jogaiba való visszahelyezését, hathatós és nagyszabású beszédeikkel támogatták a képviselőházban.

* **Hymen.** Láng József, a »Nagyvárad« című lap társunk kiadójának rokonszenves öcsöce, *Láng Győző* eljegyezte *Regényi* Olga kisasszonyt Ujvidékről.

* **A református énekkar dalestélye.** A nagyvárad-ujvárosi ev. ref. egyházi énekkar a Szigligeti-színház tagjai; Balláné-Csik Irén urnő, Balázs Olga urhölgy, Nyárai Antal és Szilágyi Dezső uraknak szíves közreműködésével, 1901. évi március 3-án, a Zöldfa szálloda nagytermében részben a felállítandó ev. ref. tanítóiskola-épület javára, részben az énekkar templomi orszona-alapja gyarapítására zártkörű dalestélyt rendez. Belépő díj: Személyjegy 2 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók: az énekkar dalestélyi tisztviselőinél és a működő tagoknál; este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A dalestély kezdete este 8 órakor. A meghívó másra át nem ruházható s kívánatra a pénztárnál fölmutatandó. Ételekről és italokról Czeglédy Sándor előnyösen ismert vendéglős ur gondoskodik az éttermében használt étlap szerinti árakban.

A dalestély műsora. 1. Vadászdal. Lányi Ernőtől. Előadja az énekkar. 2. Koncert d. lok. Éneklő: Balláné-Csik Irén urnő, a Szigligeti-Színház tagja. 3. A tanu. Irtó Várady Antal. Szavalja: Balázs Olga urhölgy, a Szigligeti-Színház tagja. 4. Kuplé. Előadja: Szilágyi Dezső ur, a Szigligeti-Színház tagja. 5. Búcsu. Belezny Antalól. Előadja az énekkar. 6. Magyar nóták. Czimbalmos játsza: Balog Rózsika urhölgy. 7. Komor dalok. Előadja: Nyárai Antal ur, a Szigligeti-Színház tagja. 8. Eredeti magyar dalok. Gaal Ferencztől. Előadja az énekkar. 9. Vig monológ. Gabányitól. Előadja: Hajnal Gyula ur, az énekkar tagja. 10. Magyar borsdal. Goll Jánostól. Előadja az énekkar.

* **A vörös kereszt-egylet közgyűlése.** A magyar vörös kereszt-egylet Nagyvárad városi fiók-egyesületének elnöksége az egylet összes tagjait ez uton hívja meg f. hó 3-án vasárnap d. e 11 órakor a vármegyeház kis termében tartandó közgyűlésre, melynek tárgyát a választmány működését tartalmazó évi jelentés, továbbá az évi számadás előterjesztése és az egylet bármely tagja által beadandó indítvány fogja képezni.

* **Milán hitelezői.** Bécsből jelentik, hogy az Amtsblatt mai száma a bécsi kereskedelmi törvényszék felhívását közli, a mely első sorban az elhunyt Milán exarál hitelezőit érdekli. A felhívás ezekhez szól és azt tartalmazza, hogy március 27-éig jelentésük be, mennyivel tartozott nekik Milán. Kuriozunképen megem-

lítjük, hogy már ma délelőtt sokan jelentkeztek a hitelezők közül.

* **A létről.**

— Hogy tetszik édesem ez a kilátás?

— Oh, alig tudok szóhoz jutni.

— No, akkor itt fogunk letelepedni, itt fogunk építeni egy házat.

— Mit csinál Kitchener lord mérgében, ha nem tudja elfogni de Wettet?

— Szed te Wettézik.

— Már megint kifogyott a pénzed édesem; miért nem jászol a börzén?

— Tudod nem merem megkísérteni.

— Csak tedd egész bátran; biztos sejtlemem van, hogy nyerni fogsz.

Kakas Márton.

EGYESÜLETEK

A koldusápoló egylet választmányi ülése.

A Szent Lászlóról nevezett gyermek menedékház és koldusápoló egyesület igazgató-választmánya ülést tartott tegnap délután *Palotay* László praelatus elnöke alatt.

Elnök az ülést megnyitva bejelenti, hogy *Vinkler* József ezimzetes püspök újabb ismét 40.000 koronát adományozott az intézetnek.

Palotay László kanonokot pápai praelatussá történt kinevezetése alkalmából, dr. *Hoványi* Gyula szép szavakban üdvözölte, *Felsler* Antal apátkanonokot pedig *Bereczky* Géza megható szép szavakban gratulálta.

Elnök bejelenti még, hogy néhai *Andrényi* Lajos 1000 koronát hagyományozott az egylet céljaira, a nagyvárad-i »Gazdasági és Iparbank« pedig 40 koronát adományozott.

Ez után az új épület ünnepélyes megnyitása került szóba s hosszabb eszmecsere után az ünnepély műsorának kidolgozására egy háromtagú bizottságot küldött ki a választmány.

A kath. kör. ülése. A nagyvárad-i kath. kör választmánya szerdán, március hó 6-án este fél 6 órakor ülést tart.

Az országos Pázmány-egyesület választmánya a napokban tartotta az évi első rendes ülést. Jelen voltak dr. Margalts Ede elnökön kívül *Cziklay* Lajos alelnök, dr. *Sziklay* János főtitkár, *Auer* István titkár, dr. *Zeliger* Vilmos pénztáros, *Dosztály* Károly ellenőr, *Kaposi* József, *Cenner* Lajos, *Bonitz* Ferencz, *Demény* Dezső, *Pelikán*, *Krizsó*, *Ságh* József, dr. *Kereszty* István vál. tagok, *Rédei* Ferencz számvizsgáló, mint a tárgyalásra meghívott vendégtagok *Pichler* Alajos Pozsonyból és *Walter* Ernő. Többen levélben kimentették magukat. Az elnök megnyitván az ülést, örömmel jelenthette, hogy az 1901. év költségvetésében előirányzott 2000 kor. rendkívüli bevétel már a mai napig, tehát ugyiszólván az első hónapban befolyt a mit a választmány örvendetesen vett tudomásul. Ez összeget képezi *Vaszary* Kolos biboros hercegprímás 1000 koronás adománya, *Szmrecsányi* Lajos egr. kanonok és *Czeizel* Gábor nyitrai kanonok 400—400 kor. alapító díjai, *Császka* György kalocsai érsek újabb 200 koronás adománya. Ugyanez ülésen jelentkezett alapító tagul *Pichler* Alajos is. A tagdíjak is szépen folynak. Rendes tagul fölvtették *Bukay* Ferencz szerkesztőt Sz.-Fehérvárról; pártoló tagul jelentkeztek *Batthyány* Vilmos gr. kanonok, *Puchovszky* Bálint sz. sz. jegyző és *Kondor* István

pápai kamarás Nyitráról, dr. *Ratzenböck* Károly Rajkáról.

Ezután a választmány tanácskozott a jan. 29-iki kath. hirlapirói értekezlet véleményei alapján a vidéki kath. sajtó föllendítésének eszközeiről, melyekre nézve az adatok gyűjtését és előterjesztését az elnök vállalta magára. Megalakította a választmány a segítő alap igazgatóságát, megválasztván ujjolag tagjául az elnököt, az alelnököket, a két titkárt, továbbá *Kaposi* Józsefet, *Bonitz* Ferenczet, *Cenner* Lajost és *Gyürky* Ödönt. Két pályázatot tűzött ki a választmány október végére; 200 koronát egy történeti elbeszélésre és 400 koronát a következő tételre: Szűz Mária kultusza a kurucz-költészetben. *Kaposi* József a Magyar Szemle részéről felajánlott a pályanyertes elbeszélésre külön 50 koronát, a tanulmányra 100 koronát. Ezután a segítőalap igazgatósága tartott ülést, melyen 125 korona segítséget szavaztak meg.

A velencei Népkör közgyűlése. A nagyvárad-váralja és velencei »Népkör« f. évi március 3-án (vasárnap) d. u. 3 órakor tartja meg az idei rendes közgyűlést saját helyiségében, melyre a kör összes tagjait tisztelettel meghívjuk. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki megnyitó. 2. Főjegyzői jelentés. 3. Pénztárnok jelentése. 4. A választmány ujjáalakítása. 5. Pénztárnok, könyvtárnok s egy aljegyző választása. 6. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1901. márcz. 2. *Dési* Géza elnök, *Tóth* Ferencz főjegyző.

IRODALOM.

Meleg tájon. Költemények, írta *Tompa* Kálmán. Kolozsvár, 1901. 128 lap. Ára 2 kor. 40. fillér.

Határozottan tultermelés van a mai lírai költészet terén. A ki írni tud, az mindjárt verset ír, még pedig lírai verset. Mivel pedig érezni tud mindenki s érzelmeiket is sokan ki tudják fejezni, tehát azt hiszik, nincs könnyebb dolog, mint lírai verset írni.

Valójában pedig úgy áll a dolog, hogy legnehezebb műfaj a líra, ha t. i. egy vesszük a dolgot, hogy ne csupán üres lantpengetés legyen a lírai vers, hanem meg is kapja szívünket. Drámai és elbeszélő műveknél hatni lehet egyszerűen a mesével is; a lírának nincs másra támaszkodnia, mint csak arra a megmagyarázhatatlanul finom hangulatszerű valamire, a minek minden lírai versből ki kell sugározni s a mely nélkül nincs hatás.

Ezért van az, hogy bár rengeteg az alanyi költők száma, azért egy tizedrészük sem emelkedik fölül a kérész-életen. Petőfi óta a jelenkorig az ujjainkon lehetne elszámolni azokat a verseket, a melyeket még elolvasásukon túl is emlegettek. Legtöbb csak egy napra van szárvva. Éppen azért ifju lírikusaink igen bölcsen cselekesznek, ha szellemi termékeiket a napi lapokra bizzák. Múltóbb helyre ugy sem bízhatnák.

Lírai köteteket kiadni pedig éppen nem hálás dolog: a mi jó egy napra, apránként olvasva, az unalmas lesz vastag kötetbe foglalva. *Reviczky* halála óta *Endrődynek* és *Szabolcskának* még érdemes köteteket kiadni, másnak nem igen ajánlatos. A lírai költészethez kell a legerősebb tehetség s itt van mégis a legkevesebb.

Önkéntelenül eszünkbe jut mindez, mikor *Tompa* Kálmán verses könyvét elolvassuk. Czumének megfelel a tartalma: melegség van benne, de hiányzik belőle legnagyobbrészt a költészet. Egy-egy hangulatot megkap *Tompa:*

ahelyett, hogy ezt röviden, de hatásosan fel dolgozná, elnyújtja nyolczsoros strófákban s elvész ezzel a költői hatás. Ez áll a »Meleg tájon« című kötet egyik felére. Másik felében azonban megcsillan a költészet is; különösen azokban, amelyekben a családi élet apró örömeit, bajait énekl meg. Ezek közül egyik legjobb versét mai társz rovatumkban közöljük.

Reméljük, Tompa Kálmán költészetében ez a kötet csak egy fejlődési fokot jelent. S hogy haladjon, ahhoz különösen egy lesz még szükséges; kérélelhetlen önbírálat.

A kötet különben izléses kiállítású s *Bö-löny* Józsefné urnőnek van ajánlva.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: } d. n.: Sznlamit.
este: Pezsgó után.
Hétfő: Bölcső. (Paulayné vdj.)
Kedd: Tosca.
Szerda: Eleven ördög.
Csütörtök: Első vihar. (elsőször.)
Péntek: Bűvös vadász.
Sombat: Bűvös vadász.

Pezsgó után.

— Pintér Imre darabja. —

Bemutató előadásról irván, a darab meséjét akarnók megismertetni s megdöbbenéssel vesszük észre, hogy a darabnak — nincs meseje. Min kacagtunk hát akkor?

Önkéntelenül is ezt a kérdést teszi fel az ember.

Mert hogy egy ur egy félvilági hölgygyel mulat, annak az óráját véletlenül örök emlékül meg akarja tartani, véletlenül mégis a feleségének ajándékozza s aztán véletlenül megint visszacsaklizza tőle, aztán véletlenül mégis megtud a feleség mindent s ismét véletlenül a férj végre is csak ép bőrrel menekül a csávából; ez ötletnek mulatságos, de nem mese. Ne is kutassuk hát, a mi nincs, hanem örüljünk annak, a mi a darabban benne van.

Van benne ötletesség s bohózatban ez a fődolog. Tény, hogy a közönség, főleg a magasabb régiókban, egész este kacagott. Ezzel Pintér elérte célját. Szerzett a közönségnek egy jóízű estét, a mely ma este bizonyára még több kacajjal fog járni. Hogy az alakok egy része régi jó ismerősünk, az nem nagy baj. Az ötletek annál jobb pattognak ismerős alakoktól (bár azok közt is van kivetni való. Pl. nem értjük, hogy fér össze Pintér ismert jó izlésével az a Borsszem Jankóból kiolított hülye élc bizonyos külön óráktól?) A közönség általában meg volt elégedve Pintér sikerével s Pintér is meglehet elégedve a közönség rokonszenvének nyilvánulásaival. Olyan igazán szinpadra született, a szinpadért teljes idealizmussal rajongó tehetséges művészt, mint Pintér Imre, még kevésbé sikerült szinművel is megtapsoltak volna. A Pezsgó után még a legszigorubb tárgyilagos bírálat szerint az ideig eddigi bohózatok sorában megállja a helyét.

A szereplők mind igyekeztek Pintér sikerét előmozdítani; de olyanok is voltak a szerepek, a melyek egy-egy nagyváradi színészre voltak mintegy ráöntve. Első sorban *Bognár* Jánost (Fabricziusz Szilveszter) kell kiemelnünk. Eredeti, természetes felfogása érvényesült itt is, a mely egyikévé teszi a társulat legbóldogabba és leghasználhatóbb tagjainak. *Nyáray* inkább csak a táncjelenetnél

(a melynek sem dallama, sem szövege nem valami kiváló) volt elemében. A két komika, *Benkő* Jolán és *Erdei* Berta sokat megnevetették a közönséget. *Szohner* Olga, *Gálly* Kálmán és *Erdélyi* Miklós pedig eleven játékkal tűntek ki. Kis, de jó szerepet szánt magának is *Pintér* Imre; ellenben P. *Szép* Olga nem hisszük, hogy másnak a darabjában eljátszott volna olyan izléstelen irányzatu szerepet. Itt ügyesen és élénken játszott s kedveségével feledtette a darab egyik hiányát: az oda sehogy sem illő, nagyon közönséges szacsnő-szerepet.

A rossz kuplékat elég jól énekeltek *Lányi* Edit és *Nyárai*.

Végeredmény: hogy ha *Pintér* a Pezsgó utánból kihagy néhány izléstelen viccet és szellemesebbekkel pótolja, akkor darabja sikert fog aratni nemcsak Nagyváradon, hanem másutt is. S ezt szívből kívánjuk *Pintér* Imrének K. A.

Fedák Sára Nagyváradon. Az atléták hangversenyén *Fedák* Sára hat számot fog előadni, nevezetesen:

A *Kis szökevény*-ből a királyleány dalát (Tud pirulni), a kis czérnaszálat, (the little string), és *Szantó*-ból, e szenzációs operettből a »Mája kis pagodája« dalát. Ezenkívül három műdalt fog énekelni. A hangverseny elé nagy érdeklődéssel néznek.

A vasárnapi előadások. Ma, vasárnap két előadás lesz a színházban. *Délután* a nagy sikerrel fölelevenített *Sulamith* kerül előadásra fél helyárrakkal, *este* pedig *Pintér* bohózatát a *Pezsgó után*-t adják másodszer.

Paulayné vendégszereplése. *Paulayné* Adorján Berta e héten két estén vendégszerepel szinpadunkon. Két kitűnő, emlékezetes sikerű szerepében lép föl: Hétfőn a »Bölcső«, kedden pedig a »Tosca« női főszerepét játssza. Keddre az Idegen nő előadására készült a drámai személyzet, közbjött váratlan akadály miatt azonban az eredeti tervtől el kellett térni, s a műsor módosult.

Bűvös vadász. *Weber* nagy operája a »Bűvös vadász« felelevenítése lesz a hét műsorának egyik legnagyobb vonzó ereje. A gyönyörű dalmüre nagy buzgósággal készülnek a színház énekesei, akiknek egytől-egyik jelentős szerepük van *Weber* dalművében. Az igazgatóság nagy díszszel állítja ki az operát.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Itta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

42.

— Joachim, nem akartam, de nem tudok másképp, Még egyszer kérlek. Oh! bár csak ne lenne hasztalan! Add nekem ezt az egyetlen évet. Tedd meg! Ne utasíts vissza!

— Mindent, mindent Sibilla! Csak a lehetlent ne követeld. Nem önzés tőlem. Magadnak és nekem is ok nélküli kinokat szerzek. Legyen vége, Kérlek!

— Joachim sajnálj — légy irgalmas!

— Éppen ezért nem teljesíthetem kéréseidet. Szét kell tépnem a köteleket, melyet egy szerencsétlen tévedés szemeid elé tett! Jól tudod, hogy mi már most örökre egyesülve vagyunk. Hagyd ezen czéltalan törekvést ne rombold szét a boldogságot, melyet a jó Isten egy gyermekének sem készített oly pompásul mint nekünk!

Joachim oly biztossággal beszélt, melyről minden ellenmondás lepatant, akár a kőszikláról. *Sibilla* tekintete róla a kék égbe tévedt, mely ércboltozathoz hasonlított. Sehol egy pont, melyhez kapaszkodjék.

Érezte mint vonta karját közelebb, mint szoritá kezét erősebben. Szíve mélyéig borzongott, de hagyta. Kőnek érezte magát melynek legrejtettebb központjában gondolatok tömkelege izzik.

— Itt lehetlenség a harc, mondá magában. Csak vak alárendeltség. Ha fejemet követelné oda kellene adnom.

Mit ér nekem nagy szerelme, hűsége, ha ő anélkül, hogy keze reszketne egy gyenge leányt, mint engem, erős kezével szétmorzsol? Mit törődik vele. Ki sohasem sirt nem tudja mit jelentenek a forró könnyek.

Szótlanul haladt mellette, míg lassan visszatértek a házba.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Milán végnapjai.

Budapest, márcz. 2. (Saj tud. táv.) *Zichy* Jenő gróf ma beszélt a képviselőházban, hogy *Milán* utolsó napjaiban rendkívül sokat szenvedett s a revolvert el kellett dugni tőle. Egyszer az, a kijelentést tette, hogy ha meghalok akárhol temessetek el, csak Szerbiában ne!

A kínai bonyodalom.

Peking, márczius 2. *Alexeje* admirális és *Tseng* tábornok közt folyt béketárgyalások eredményeképen Anglia és Japán hajlandó engedményeket tenni. Kína kijelentette, hogy nem ratifikálja az egyezményt.

Berlin, márcz. 2. *Waldersee* gróf jelenti Pekingből tegnapi kelettel: *Tiencini* lovasított gyalogság február 25-én *Huikiasangnál*, 20 kilométernyire *Jungcsighszientől* délkeletre összeütközött egy rablóbandával, a melyet szétverték. A rablók körülbelül 100 embert vesztettek, a katonák közül megsebesült két ember.

A főváros kölesönügye.

Budapest, márczius 2. A fővárosi kölesön ügyében mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, külföldről több rendbeli újabb ajánlat érkezett a fővároshoz. A tanács a hétfőn tartandó rendkívüli közgyűlésen merfelelő előterjesztést fog tenni ebben az ügyben.

A dél-afrikai harczterről.

London, márczius 2. Fokföldről kapott jelentések szerint *De Wett* és *Kitchener* csapatai tegnap összeütköztek. Az első összecsapásnál *De Wett* embereinek 80 golyója közül 40 talált. 23 tiszt maradt a csatatéren.

Brüsszel, márcz. 2. A »Petit Bleu« a következő táviratot kapta *Utrechből*: *Krüger* környezete nem hiszi, hogy *Botha* megadta volna magát. Azt mondják különben, hogy ilyen kapituláció nem fejezné be a háborút, mert *Bothának* nincs joga az ellenségeskedés általános megszüntetésére nézve tárgyalnia. Ilyen tárgyalásokra csak a transzváli kormányának van joga, a melynek élén ideiglenesen *Schalk-Burger* áll.

London, márcz. 2. *Kitchener* jelenti *Pretóriából* tegnapi kelettel: *De Wett* énytelen ismét visszatérni az *Oranje* északi partjára. Fokföld megtisztult az ellenségtől. Kétszáz bűrt elfogtak, az elszéledteket összefogdossák. — Nyolczvan angol lövész hosszú harcz után, a melyben husz emberük elesett vagy megsebesült, megadta magát egy tulnyomó számú búr csapatnak (M. T. I.)

A búrok győzelme.

Budapest, márcz. 2. (Saj. tud. táv.) De Weit tábornok egyesült a többi búr parancsnokokkal, keresztül tört az angolok seregén és a Fokváros felé nyomult.

Robbanás egy dinamitgyárban.

Fontainebleau, márcz. 2. Cugny is Genevraieben a dinamitgyár töltényosztályában robbanás történt. Négy munkásnőt iszonyúan megcsontított a robbanás. A szerencsétlenség oka ismeretlen.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 189.

Idénybérl. 187 sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. márcz. 3-án

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

S U L A M I T H.

Keleti dalmű.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal

Pezsgő után.

Bohózat.

1-ső felvonás **»Párbaj életre halálra.«**

2-ik felvonás **»Hadsereg az ablak alatt.«**

3-ik felvonás **»Álmában beszél.«**

4-ik felvonás **»Mimi.«**

S Z E M É L Y E K :

Gerzson Menyhért, magánzó —	Nyáray Antal
Lidia, a felesége — — —	Erdei Berta
Fabricsius Szilveszter kapitány	Bognár János
Tekla, a nővére — — —	Benkő Jolán
Herminke — — — — —	Szohner Olga
Zalay Elemér — — — — —	Erdélyi Miklós
József, öreghuszár — — —	Pintér Imre
Juczi szobaleány — — —	Batizfalvi
Zsuzsi, szakácsné — — —	P. Szép Olga

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 ft. Földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr. Támlászek 1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárvitás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap hétfőn, márczius 4-én

A bölcső.

Szinmű.

KOZGAZDASAG.

Kelch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúli« eredeti távirata. —

Értéktőzsde

	Budapest, márcz. 2.
Oszták hitel — — — — —	676 25
Magyar hitel — — — — —	686 —
Allamvasut — — — — —	672 75
Rimamurányi — — — — —	482 50
Magyar jelzálog — — — — —	416 25
Salgótarjáni — — — — —	— —
Wagon-kölcsön — — — — —	— —

Határidők.

	Budapest, márcz. 2.
Buza októberre — — — — —	7 68
Buza áprilisra — — — — —	7 46
Tengeri — — — — —	5 35
Rozs okt — — — — —	6 62
Zab ápr — — — — —	6 27
Káposzta, repces, aug. — — — — —	— —

Értéktőzsde arányai

a budapesti aru- és értéktőzsde 1901. márcz. 2-án.	
Magyar aranyjárdék 4% — — — — —	118 25
Magyar koronajárdék — — — — —	93 60

Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,5% — —	121 50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,5% — —	100 50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból — —	119 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — —	93 15
Italmérségi jog megváltási kötvény — — —	99 20
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény — —	93 50
Magyar nyaralás-sorsjegy-kölcsön — — —	170 —
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön — —	143 50
Oszták járadék papírban — — — — —	98 40
Oszták járadék ezüstben — — — — —	98 30
Oszták járadék aranyban — — — — —	117 75
Oszták korona járadék — — — — —	99 80
Oszták államsorsjegyek — — — — —	188 —
Oszták magyar bank részvény — — — — —	16 70
Magyar hitelbankrészvény — — — — —	685 56
Oszták hitelintézet részvény — — — — —	672 50
Párisi vista — — — — —	95 35
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — — — —	19 07
Németbirodalmi márká — — — — —	117 40
London vista — — — — —	240 50
20 márkás arany — — — — —	28 50

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

3190/1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a »Gazdasági és Iparbank váltóüzlete és zálogkölcsön intézete« fő-utcai zálogüzletében (Mihelyf Emil zálogház) folyó évi márczius hó

16-ik napjának reggeli 8 órájától kezdődőleg nyilvános árverés fog tartatni, melyen 493 drb. zálogtárgy kerül árverés alá.

Az elzálogosítók ezen árverésről oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján és a zálogüzlet helyiség ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1901. február hó 18-án.

Gerő,

t. r. főkapitány.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet

folyó év elején nyitotta meg

VI-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtok

folyó év április 1-ig mulasztási illeték nélkül vétetnek föl.

Az évtársulat 3 évi időtartamra szól. Mindenki tetszés szerint jegyezhet üzletrészeket. Egy üzletrészre hetenként 20 fillér fizetendő. A befizetések hetenként kétszer, u. m.

hétfőn d. u. 3-5 óráig
csütörtökön d. u. 3-5

teljesíthetők.

Tagjainak adott kölcsönök után 6%-os kamatot szed.

A most felszámolt 3-ik évtársulatnál minden 20 filléres üzletrész után 2. kor. 56. fill. osztalék lett kifizetve.

A szövetkezetnek ez idő szerint több mint 2300 tagja van 45000-en felüli üzletrésszel.

Jelentkezők mindegy nap felvétetnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-utca 4-ik szám.)

K R U G S T E I N I Z I D O R U T Ó D A

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemntgyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőagyagcsövek, cémentlapok, betonesövek, keramit, disztégla, fedélcserep, karstmárvány, továbbá kitűnő amerikai petróleum, elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy Kátrány kőfedéllemezeli mindennemű tetőfedés és Facement-fedést.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László

nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

*Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.